

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Velicu.**

Sumarul:

1 Decembrie. — Looping the loop. — Averele administrată de comunitățile: „Universitatea săsească” și cele „Șapte județe săsești”. („Universitas saxorum” și „Septem sedes saxonicales”). — Economia dirijată. — Marea adunare națională dela București. — *Cronica:* O fotografie. Suspendarea hotărârii adunării generale a Băncii Naționale. Publicațiune.

1 Decembrie.

Acțiunea revizionistă întreprinsă de propaganda maghiară peste hotare nu se astâmpără. Ungaria Bastiliilor fără număr flutură fără jenă și în văzul tuturor steagul răsvătirii în contra tratatelor de pace, merit să deslănțue un nouă războiu, din care oprimatorii noștri de 1000 ani speră să iese învingători. Această acțiune, încurajată mai nou — zice-se — și de Italia fascistă, a îmbrăcat în ultimul timp forme precise și vizează în primul rând România.

Față de această provocare fără obraz a autorilor tuturor nelegiurilor la adresa neamului românesc, Ardealul celor peste 4 milioane de Români se simte dator să dea un răspuns civilizată, dar hotărât, în ziua de 1 Decembrie.

Doi înalți demnitari ai bisericilor românești din Transilvania au semnat la Cluj un apel, prin care cheamă întreaga suflare românească la o adunare de protest împotriva uneltirilor maghiare.

Acest fel de adunări se vor ținea nu numai la Cluj, ci în toate orașele și comunele mai mari din Ardeal.

Este supremul timp să ieșim din pasivitatea, cu care am privit până acum propaganda mincinoasă și otrăvitoare a călăilor părinților și strămoșilor noștri.

Ziua de 1 Decembrie va avea darul să convingă pe prietenii, ca și pe dușmanii

noștri de dincolo de hotare, că aci trăește un popor, care, în ciuda firii sale blânde și împăciuitoare, va ști să-și apere libertatea câștigată cu trudă și sânge, ori-care ar fi prețul, ce i s'ar cere pentru aceasta.

Revista Economică.

Looping the loop.

Ceace prevăzusem și spuseseam noi, dar ce nu au voit să înțeleagă partidele politice, afară de cel conservator, nici presa din capitală, — s'a întâmplat. Legea asanării și conversiunii datorilor agricole a fost găsită și declarată anticonstituțională, de către Curtea de Casație. Noi am mai spus, că este și antieconomică, antisocială, illogică și propagatoare de anarhie și desagregare economică. Păcat că nu avem și o Curte de Casație pentru problemele economice, — ca să înfiereze și sub aceste raporturi incapacitatea conducătorilor vieții noastre publice, de a face față problemelor economice de actualitate.

Pentru noi sentința Curții de Casație nu e o surpriză; va fi însă pentru toți ceice au apărât absurditatea conversiunii de drept, a datorilor unei tagme sociale, în paguba celorlalte și a sa proprie. Am dori să le vedem tuturora obrazul! Vor avea toți acești sgomotoși apărători ai „conversiunii agricole” vreo muștrare de conștiință pentru tot răul imens, ce l-au făcut, în clipe atât de critice, fărăi întregi? Ce vor zice partidele politice în fața acestei rușinoase stigmatizări a demagogiei lor, după care își ascundeau și-și mai ascund și acuma (— urmăriți justificarea

punctului lor de vedere, ce-o vor aduce în fața opiniei publice și îndeosebi a alegătorilor! —) incapacitatea de a face, în mod onorabil, față atâtor probleme epocale, cari bat stăruitor la ușă? Cum se vor justifica cotidienele înaintea opiniei publice, pe care au dus-o în eroare cu scrisul lor demagogic, ignorant și de multe ori de rea credință, — căci convingerile redacțiilor lor se puteau așa de ușor converti pentru ca să pledeze exact pentru contrarul celor susținute? Iată unde ne-a dus demagogia, incompetența și ignoranța tuturor! Se poate închipui un certificat de sărăcie spirituală și morală mai grozav pe seama lor, decum a fost sentința obiectivă și luminată a celui mai înalt for al justiției din țară? După acestea, ce față vor face în fața străinătății, care nu va întârzia de a trage concluziile potrivite, din stările de lucruri dela noi? Ce nenorocire pe față!

Sentința este pentru noi o amară satisfacție, de care nici nu ne putem măcar bucura ca și de-o izbândă: de o parte pentru că pagubele enorme, ce le-a făcut țării acea nenorocită și absurdă lege, nu se mai pot repara; iar de altă parte la modificarea legii, tot Politica presidează, tot incapacitatea și incompetența vor face acele modificări și dela ceice au comis prima absurditate ne putem aștepta să facă alta poate și mai boacănă. Se vorbește de recalcularea dobânzilor în mod retroactiv, ca pe urma acelei operațiuni să rezulte pentru alegătorii democrației aceiaș reducere a datoriilor lor. E vorba ca să li se admită creditorilor un procent de calculare a dobânzilor, cam egal cu impozitul, ce l-au plătit ei stăului după acele venituri. Cum se va susține principiul retroactivității și cum se va scoate statul din suportarea urmărilor unei revizuirii a calculării dobânzilor, după care el a încasat considerabile impozite, rămâne să vedem de aci încolo; viitorul apropiat ne va aduce probele ingeniozității democrației atolștiutoare și atolputernice!

Nu putem caracteriza mai bine haosul economic și social, produs la noi în țară, — nu de criza generală economică, ci de nepregătirea democrației, — decât cu cele trei cuvinte puse în fruntea acestor rânduri. Avem impresia că și viața no-

astră economică și socială face salturi acrobatice; „looping the loop“. Conducătorii vieții noastre publice nu-s capabili de a prinde realitatea timpului; în mâna lor a ajuns o formidabilă putere, de a dispune asupra prezentului și de a îndruma viitorul, — fără ca să știe face uz de acea putere spre binele obștesc. Aici e tragedia noastră și a țării!

Până aci am fost finiți de prostia colectivă a tuturor contrarilor noștri, pe banca acuzaților; în noi s'a aruncat fără nici un scrupul, de toți nechemății și irresponsabilii cu noroiul calomniilor, fără ca noi să putem ține piept cu o mulțime atât de sgomotoasă și năucită de perspectivele posibilității de a scăpa de plățirea datoriilor făcute. Ar fi rândul ca să schimbăm rolurile, să ne constituim acum noi în acuzatori. Nu o facem. Haosul și pagubele incalculabile produse vor rămâne în vecei un act de acuză zdrobitoare pentru făptuitori.

TRITON.

Averea

administrată de comunitățile: „**Universitatea săsească**“ și cele „**Șapte județe săsești**“. („*Universitas saxonum*“ și „*Septem sedes saxonicales*“).

— Un referat —

de **Dr. Nicolae Vecerdea**,
Consilier onorific dela Cărtea de Casație
și Justiție.

II.

Colonizările cu poporație de origine germană și vechia organizație a acelor ca „Universitate săsească“.

Am înaintea mea o altă carte publicată de un alt concetățean Sas anume cartea „*Deutschen Dämmerung in Siebenbürgen*“ de Dr. med. Heinrich Stegmond, scrisă pe 242 pag. și având anexată o hartă specială, carte pe care o utilizez, cum am anunțat deja, în afară de cunoștințele și experiențele mele proprii.

Dacă ne dăm seama de felul și proporțiunile în cari vedem că se publică informațiuni și cifre asupra Germanilor, până chiar și în edițiunile mai recente ale marilor lexicoane germane din cari știm că din numărul total de peste 94 milioane al Germanilor de pe întreaga noastră planetă numai vre-o 63 milioane trăiesc între frontierele „Reich“ului german de azi, pe când

respectabilul rest de vre-o 31 milioane trăiește ca „Deutschum im Ausland“ și anume „in diaspora“ adecă risipiți pe toate cele cinci continente ale pământului, precum trăiește și poporul evreu: apoi ne putem explica ușor pentru ce autorul Dr. H. S. vorbește în cartea lui nu numai de coloniștii și coloniile din „Fundus regius“ ci despre toate celelalte, cari s'au făcut, pe vremuri, în regiunile și ținuturile din cari se compunea întreaga Dacia Romană de altă dată. Numai așa este a se înțelege faptul că autorul vorbește și de orașele: Iași, Roman, Buzău ș. a. ca foste colonii germane. Pe noi ne interesează însă numai coloniștii din Transilvania și Ungaria de Nordost, cu Maramureșul și chiar ținuturile numite „Zips“.

Rămânând numai la acestea din urmă și ținând seama de împrejurarea că autorul, pentru a exprima schimbarea sau procesul de schimbare în poporația unui anumit loc, întrebuințează cuvântul german „Umwandlung“ în locul cuvântului german „Untergang“ derivat dela „untergehen“ adecă a peri și a dispărea: relevăm din cartea lui lista alfabetică, conținând 327 comune germane, pe cari autorul le prezintă ca „...umgewandelt und untergegangen...“ adecă din cari poporația germană a dispărut și a perit. Autorul mai face și observația sau constatarea că numărul astorfel de comune este în realitate cu mult mai mare.

Eu scot din cele 327 comune numai pe următoarele:

1. *Dejul*. (Burglos) întemeiat de coloniștii germani în anii 1141—1143 din care, după ce a venit acolo și nobilime maghiară, iar la 1602 a izbucnit un foc mare, coloniștii germani au plecat cu toții la Bistrița din care cauză la 1890 se găseau în Dej, afară de Maghiari, 1791 de Români, și numai 203 Sași.

2. *Clujul*, întemeiat pe la 1270—1273 tot de coloniști germani numai ca un sat simplu, care la 1405 a fost transformat în oraș liber, dându-li-se Sașilor asigurarea că nu vor fi separați de cealaltă săsime. O dovadă aceasta că Clujul cădea înafară de coloniile din „Fundus regius“. Dar la 1565 Sașii înșiși au renunțat la caracterul săsesc al Clujului primind în schimb Orăștia ca atare.

Relevând deoparte faptul istoric că nu a fost nici un războiu, nici o epidemie și nici o foamete sau vre-o altă forță majoră care să fi constrâns, fără posibilitate de rezistență, pe Sașii din Cluj ca să își eroiască ei înșiși soarta, așa cum și-au eroit-o; de altă parte spunând că sub „Verdrängung“ adecă dislocare este de a se înțelege, atât în lumea vie, cât și în cea

moartă, cazul în care cineva sau ceva scoate pe altcineva sau altceva din locul pe care îl ține în posesiune faptică și același loc îl ocupă el, adecă constrângătorul: autorul cărții afirmă și constată că în felul în care s'a produs și desfășurat radicala schimbare, numită „Umwandlung“ sau „Untergang“ asupra Sașilor din Cluj, se reoglindează fidel cea mai firească evoluțiune pașnică, adecă adevărata lege generală din viața sau biologia de totdeauna în mișcarea popoarelor. Faptul cum Sașii au dispărut cu totul din Cluj și cum în locul lor au venit mai întâi Maghiarii și apoi Românii, este și rămâne o eclatantă verificare a legii reproduse de autor!

O asemenea soartă prezice autorul și orașelor: Brașov, Bistrița, Reghinul-săsesc, Orăștia și altele! Astfel ar fi amurgul „Dämmerung“-ul Sașilor din Transilvania pe care îl prezintă autorul în cartea lui, ca inevitabil și ca având să se producă în scurtă vreme.

Putem renunța cu totul, așa cred, la orice apreciere, dacă aceasta prezicere a autorului, este tot așa ori mai puțin întemeiată ca aceea cu care Casandra a prevestit căderea Troiei sau ca aceea cu care profetul Ieremia a anunțat căderea Ierusalimului.

Plecând dela faptul și felul în care Sașii își pot ori nu își mai pot afirma, apăra și conserva deoparte naționalitatea lor etnică germană [Deutschum] de altă parte religiunea lor evanghelică-lutherană: autorul stabilește și dă o altă listă conținând alte 236 comune rurale și 12 comune urbane, cu totul 248 comune, pe cari le declară ca găsindu-se în o stare mai mult sau mai puțin bolnavă. Din comunele rurale numai 64 sunt sănătoase și numai 15 în creștere, pe când 64 sunt primejduite, 52 simplu bolnave 38 greu bolnave, iar 5 deadreptul în agonie. Adecă 159 comune rurale sunt considerate cu totul perdute. Din cele 12 comune urbane sau orașe 6 sunt simplu bolnave, iar 4 greu bolnave.

Eu relev ez numai patru dintre orașele prezentate ca fiind bolnave și anume Brașovul și Bistrița ca fiind greu bolnave, iar Mediașul și Sibiu ca fiind numai bolnave. Mă opresc asupra acestor patru orașe și din motivul că ele au fost sediile sau locurile centrale ale celor patru regiuni de colonizare a Sașilor, regiuni despre cari voiu vorbi îndată.

Cu privire la aceste patru orașe reproduc numai următoarele informațiuni:

1. *Sibiul* avea pe la 1474 și locuitori români ai căror număr eu nu îl pot da. La 1675 Românilor nu le era permis să rămână peste noapte în interiorul orașului „in der Stadt“.

La 1890 trăiau în Sibiu 13.148 Sași, 4581 Români și 3.199 Maghiari. La 1910: Sașii erau

16.832, Români 8.824, iar la 1930 avea Sibiu cu totul 49.539 locuitori din cari aproape 22.000 erau Sași, 18.220 Români și restul de vreo 9.000 erau Maghiari, Euret și alții. Deci în intervalul de 40 ani și anume cu aproape 30 ani înainte de regimul românesc, numărul românilor din Sibiu s'a împărțit, pe când al Sașilor nici nu s'a dublat baremi.

Pentru acest fapt este Sibiu bolnav (krank) după părerea autorului.

2. *Brașovul* are încă la 1399 locuitori români. Dintre locuitorii pe care îi are la 1713: Sașii sunt 955, Români 738 și Maghiarii 631. Sașii deci deja pe atunci nu mai aveau majoritatea. La 1910, deci încă înainte de regimul românesc. Sași erau 10.841, Români 11.786, și Maghiarii 17.831.

Autorul afirmă că cu această stare a populației Brașovul este greu bolnav (schwerkrank).

3. *Bistrița* are numai după anul 1500 câțiva locuitori români. La 1713 are 1640 Sași, 1136 Maghiari și Români numai 148, dar la 1910 deci înainte de regimul românesc, erau locuitorii Sași 4636, Români 4470 și Maghiarii 2824.

Dând aceste cifre autorul zice că Bistrița este greu bolnavă și adaugă că dacă schimbarea „Umwandlung” a populației se desfășoară și mai departe așa, Bistrița este pentru Sași un organism în agonie. (sterbend).

Prezentând astfel deoparte cele 327 comune din cari populația etnică germană a dispărut deja cu totul — în felul cum a dispărut din Cluj — de altă parte cele 169 comune, din lista de 248, din cari aceiași populație va peri sigur și în scurtă vreme, dupăcum prezice tot el: autorul reproduce sub titlul de: „Umwandlungsvorgang” pe 50 pagini ale cărții sale un bogat material cules din scrierile mai multor autori de valoare, material conținând foarte multe informațiuni științifice, pe cari le explică și le prezintă ca totațtea cauze, cari au determinat și continuă a determina fatalul și inevitabilul proces de dispariție adevărat amurgul, „Dämmerung”-ul Sașilor din Transilvania. Intre acestea face autorul și observațiunea de înțeles esențial:

„Trebue să fie întimpinate cu cea mai mare neîncredere toate acele informațiuni și date răspândite de istoriografia săsească, informațiuni și date conform cărora dispariția populației săsești ar fi fost ori ar fi forțată de cineva pentruca în locurile din cari au dispărut Sașii să vină să se așeze Români”.

În tot cazul aceasta carte merită ca să fie citită.

Dând acestea, după convingerea mea, necesare și folositoare informațiuni, prezint ve-

chea organizațiune a coloniștilor cu populație de origine germană!

Colonizarea nu s'a făcut numai în „Fundus regius” ei și în alte câteva părți ale Transilvaniei și anume în patru regiuni, luându-se ca locuri centrale comunale din cari s'au format orașele: *Sibiu, Brașov, Bistrița și Mediaș*. Mai târziu s'a format din toate acele patru regiuni o singură organizație politică cu administrația și judecătorile ei dându-i-se și păstrându-i-se până azi numirea colectivă de „Universitas saxonum” sub cecece era de a se înțelege o comunitate atât de persoane, cât și de avere.

Fiind Sibiu cu împrejurimile lui cea mai mare și mai importantă din cele patru regiuni colonizate: regele ungar Andrei II, prin diploma dată la 1224 a transformat-o în Comitatul Sibiu (Comitatus Cibintenus), punându-l pe acesta sub conducerea unui funcționar sau mandatar regal numit „Comes Cibiniensis” căruia i se zice mai târziu, și „Comes saxonum” (Sachsen-Graf).

Comitatul Sibiu a fost apoi împărțit și organizat în scaune (sedes) ale cărora locuri centrale sau sedii erau și sunt încă următoarele șapte orașe: 1. Orăștia, 2. Sebeșul săsesc, 3. Mercurea, 4. Noerichul, 5. Cincul-mare, 6. Coahalmul (Rupea de azi) și 7. Sighișoara. Orașul Sibiu era al optulea scaun și totodată reședința centrală a celorlalte 7 scaune. Lăsându-se Sibiu la o parte cele 7 scaune au primit și au păstrat numirea colectivă de șapte scaune („Septem sedes saxonicales”).

Funcționarul conducător al fiecărui scaun se numea și era *judex regius* (judex regius, Königsrichter) având toți șapte juzi regești ca șef ierarhic al lor pe: „Comes Cibiniensis” adevărat pe prefectul Comitatului Sibiu!

Eu mă rețin aici înadins dela o reproducere mai detaliată a singuraticelor faze istorice în cari a evoluat și s'a desfășurat aceea organizație înzestrată cu multe și importante privilegii, așași încât cu timpul, a fost considerată și luată ca organizație națională săsească iar Sașii, foști coloniști privilegiați ca națiune săsească, nu numai în înțeles etnic, ci și politic. În această calitate a lor la 1437 au încheiat Sașii dimpreună cu Maghiarii din Transilvania și cu Săcuii — cari de fapt erau tot Maghiari — faimoasa „Uniune a celor trei națiuni” din Transilvania, excludând cu totul pe Români, cari numai singuri erau mai mulți ca Sașii, Maghiarii și Săcuii laolaltă!

În urma radicalelor schimbări, atât revoluționare, cât și numai evoluționare, pe cari le-au produs multele revoluțiuni din toată Europa — începând cu marea revoluție franceză dela 1789 — 1804 și remarcând îndeosebi revoluțiunile Ro-

mânilor dela 1784, condusă de Horia, Cloșca și Crișan și pe cea dela 1848, condusă de Avram Iancu, contra Maghiarilor din Ungaria și Transilvania: au fost desființate aproape toate privilegiile din întreaga Europa și îndeosebi și ale Sașilor noștri din Transilvania.

Autorul acestei legi a fost Coloman Tisza (1830—1902) faimosul „Zdrobitor al naționalităților etnice“ din Ungaria și din Transilvania, care în „Expunerea“ motivelor sale a spus categoric că numirile istorice le-a menținut în §-ul 2 al legii numai din pietate.

Așadară atât „Universitatea“, cât și cele „Șapte scaune sau județe“ săsești, de drept și de fapt au încetat de a mai exista deja în 1876.

Adevărul exprimat de Heraclit prin cuvintele: „Panta rhei“ s'a afirmat și aici. Totul se schimbă!

Despre noua organizație care este „Adunarea Generală a Universității...“ vom vorbi la locul potrivit!

(Urmează.)

Economia dirijată.

S'a făcut mult uz în ultima vreme de cuvintele cari compun titlul articolului nostru. Ele însemnează nici mai mult nici mai puțin decât abolirea sistemelor economice urmate până acum cari plecau dela liberul joc al forțelor în procesul manifestărilor economice. Se preconizează în felul acesta organizarea economică după un plan bine stabilit care să prevadă în întregime desfășurarea evenimentelor.

Deși la noi ideea economiei dirijate este destul de recentă, se pare că în unele părți ea a avut oarecari perioade de experiență. Așa de exemplu în Rusia sovietică economia dirijată a avut partea ei importantă de experimentare. Și alte țări au aplicat principiul economiei dirijate într'o măsură mai mult sau mai puțin însemnată și într'o proporție care nu a trasat un cadru precis și caracteristic în acest domeniu. Astfel de exemplu, nu putem să contăm decât tot în cadrul economiei dirijate eforturile Germaniei de a-și promova propria-i agricultură, pentru a se lipsi de importul cerealelor; apoi eforturile italiene de a încadra economia și organizarea corporativă pe baze reglementate și în prealabil studiate și în fine eforturile Turcilor de a-și crea o industrie proprie, scăpând de sub tributul industrial al streinătății.

Dacă la noi economia dirijată n'a avut parte până acum de o experimentare oarecare, nu e mai puțin adevărat însă, că s'a scris și s'a consumat multă cantitate de energie pentru a de-

monstra avantajele acesteia. Părerile, în privința aplicării principiului economiei dirijate au fost variate ca profunzime de concepții și aplicare după felul cum persoanele respective aparțineau unui sistem de gândire mai ponderat sau mai radical din punctul de vedere al transformării societății. Așa am avut ocazia să vedem desfășurarea unor argumentații radicale în diferite rânduri, din partea profesorului Ilie Cristea dela Brașov.¹⁾ Domnia-Sa pleca dela admirația ce-i storcea experiența sovietică și propunea în consecință o dirijare a economiei pe baze tot atât de radicale. După părerea Domniei-Sale criza actuală însăși își are origina în anarhia liberului joc al factorilor economiei capitaliste, de aceea ar fi nevoie ca el să fie înfrânat radical, iar producția să aibă ca punct de mănecare: puterea de consumație a societății. Evident în felul acesta ne întorcem la o organizare foarte stranie, deoarece rămâne de văzut întrucât s'ar ușura relele lumii atunci, când producția n'ar întrece consumația sau când producția ar fi dirijată de consumație. În orice caz dl Ilie Cristea este un cugetător extremist și experiențele extreme sunt de nerecomandat mai cu seamă la adăpostul învățămintelor ce se pot trage din manifestările convulzionate ale economiei sovietice.

S'a vorbit în diferite rânduri despre principiile acestei economii. Multe călătorii de studii au încercat personalități de marea din viața economică a lumii apusene. Chiar și dela noi prof. Kirițescu-Arva a făcut un rondou al lumii sovietice în cadrul congresului pentru studierea cunoașterii solului. Domnia-Sa admiră pe drept cuvânt doar organizația introdusă în producția agrară, domeniu în care cu adevărat Rușii pot fi invidiați din punctul de vedere al tehnicii adoptate.²⁾ Dar dela a admira o metodă urmată în organizarea producției agricole și până la a propune adoptarea întregului sistem economic, lucru pe care dl Kirițescu nu l-a preconizat, este o distanță considerabilă.

Este în special de remarcant dacă e vorba de metoda generală sovietică, că cu toate planurile cincinale aranjate în detaliu și minuțios, carul social și economic al organizării sovietice, nu prea merge nesdruncinat. Căci dacă în unele privințe prevederile lui s'au realizat, în altele și de acestea sunt foarte multe, realizările au rămas mult înapoia prevederilor. Așa de exemplu primul plan cincinal 1927—1932 a suferit înfrângeri chiar

¹⁾ Vezi între altele revista „Societatea de mâine“ Nr. din 15 II.—I III. pe 1931, articolul: Economie organizată de prof. I. Cristea.

²⁾ Vezi broșura: Agricultură noastră în fața concurenței sovietice. de autorul menționat.

în privința prevederilor agricole.¹⁾ Căci de unde producția agricolă trebuia să se urce pentru perioada 1927/28 la 104 în raport cu 1926/1927 care era prevăzut egal cu 100, ea a dat un rezultat de abia de 98.9. Nu s'au suprimat prin aceste planuri neegalitățile dintre oameni cari formau și formează și astăzi viciul vieții capitaliste și nici n'a creat undeva uniformitatea cea mult râvnită. Ba mai mult, pe măsură ce ne depărtăm etapă cu etapă dela data originii revoluției rusești, viața socială sovietică se reîntoarce pas cu pas la principiile vieții capitaliste. Planurile cincinale dând faliment, au târît după ele în nerezultat și unealta cea mai teribilă prin care urma să se reformeze societatea rusească îndrumând-o treptat spre bolșevism: colectivizarea care de asemenea s'a prăbușit. Chiar în vara acestui an a fost re-luat comerțul, deci liberul schimb al produselor, iar ultimele știri ne aduce vestea că politica stalinistă e pe punctul de a fi abrogată cu desă-vârșire în fond, pentru ca în aparență să se mai păstreze unele inofensive forme de manifestare ale ei cari însă nu pot conta ca ceva deosebit. În fine se pare că chemarea lui Vorosilov în Rusia pentru a pregăti planuri noi de viață economică și mai cu seamă pentru a pune bazele unei bănci de emisiune, ne spun lucruri senzaționale din punctul de vedere al posibilității de realizare a vieții rusești. Se demonstrează că fără ban, elementul care face circulația avuțiilor și deci a producției, nu se poate concepe o viață economică organizată. Iar concesionarea diferitelor bunuri rusești, tocmai în vederea obținerii capitalurilor necesare băncii de emisiune, formează dovada eclatantă a imposibilității de manifestare pentru viața socială rusească, așa cum a fost ea organizată până acum.

Din înșirarea acestor date cari se pot verifica din orice revistă și publicațiune care se ocupă cu manifestările vieții economice sovietice, se poate ușor constata că o dirijare radicală pe drumuri dinainte prevăzute a societății omenești, este imposibilă de realizat. Experiențele vorbesc în orice caz în mod defavorabil.

Am fi dovedit suficient de bine deci afirmația, că economia dirijată în care radicalismul planului de dirijare să o rupă definitiv cu trecutul, este imposibilă de realizat. De altfel aranjamentele radicale în organizarea producției au dat greș chiar când ele au fost preconizate pe o scară mult mai redusă. Așa de exemplu, raționalizarea exagerată se pare că este dacă nu mormântul, în orice caz pacostea industriei germane. Căci Germania a introdus acele forme

tipice ale producției cari cer mașini enorm de complicate și cari în consecință sunt foarte scumpe. Ca atare, consumația scăzând, iar producția fiind organizată în mare tocmă ca o urmare a raționalizării, a intervenit acea discontinuitate în viața economică, sau acea boală care se numește „criză“ de subconsumație iar industria a rămas cu instalațiile neamortizate. Astăzi un enorm capital german este considerat ca anchilozat, de pe urma investițiilor greoate ce s'au făcut cu mașinile perfecționate în industrie. De aceea a urmat acea degringoladă în viața bancară care a avut de rezultat că unele din cele mai importante bănci și-au micșorat capitalurile sociale.)

Există deci o limită precisă a economiei dirijate, peste care nu se poate trece fără pericol de nereușită. De aceea astăzi când lumea caută mereu formele economiei dirijate, când un distins cunoscător al manifestărilor noastre economice ca dl ing. prof. Mihail Manoiilescu a preconizat la congresul ingineresc din acest an care s'a ținut la Brașov, formele economiei dirijate; când guvernul însuși prin glasul Primului-Ministru anunță urmărirea și realizarea economiei dirijate, se cuvine să se facă o minuțioasă examinare și cercetare a faptelor. În special este absolut necesar să se țină cont de rezultatele și experiențele tuturor țărilor cari au avut îndrăsneala să calce ca pioneri pe drumul metodelor economice preconizate. Nu vom scăpa din vedere nici faptul că dintre membrii guvernului actual face parte și dl Madgearu care a studiat și a cercetat în amănunte problema economiei dirijate.

Evident o economie dirijată introdusă în mod rațional este necesară și la noi. Este necesară am putea zice mai cu seamă la noi, pentru că am ajuns cu producția la o răseruce. Se vorbește de atâta vreme în jurul avantajelor agriculturii și asupra dezavantajelor industriei încât argumentele pro și contra au devenit obsedante. Nu vom nega o parte din dezavantajele industriei așa cum s'a practicat ea la noi până acuma, dar nu vom scăpa din vedere nici faptul că agricultura singură s'a convins că ea nu mai poate produce rentabil și în vederea concurenței. Chiar din punct de vedere al exportului, ea însumează o valoare cam egală cu a petrolului.²⁾ De aceea dacă este vorba de o economie dirijată la noi ea se va urmări în cadrul raționalizării moderate a agriculturii, aducându-i o formă de exploatare

1) Vezi ziarul „Curentul“ cu data de 28 Febr. 1932, articolul: Asanarea și reorganizarea băncilor germane.

2) Vezi Buletinul Institutului economie românească Nr. 7—9 din 1932 articolul: Perspectivele exportului produselor de petrol în România, de Th. Fișinescu în care se arată că valoarea exportului de petrol în 1930 este 36% iar valoarea exportului agricol 35% din valoarea exportului întreg.

1) Dezi: Arthur Feiler, Das Experiment des Bolschewismus, pag. 80.

adecuată împrejurărilor și ținând ea pătura rurală să revină din nou la o însemnată capacitate consumatoare. În felul acesta agricultura devine din nou o ocupație rentabilă, activă și în stare de a da posibilitate mai omenească de trai, celor 80% din populația țării care se ocupă cu ea.

În derivație însă dela aceasta se va preciza ramul de industrie care poate forma un complex armonie cu agricultura. Acest ram de industrie va pleca dela agricultură ca materii prime, pe de o parte, iar pe de altă parte va căuta să-i producă acesteia mașinile necesare perfecționării metodelor de lucru. În legătură cu acestea apoi, se va modifica tariful nostru vamal și se vor reface convențiunile comerciale. Iar dacă e vorba de convențiuni comerciale, vom observa că ele nu mai pot fi continuate pe baza unor sentimente romantice ce ne leagă de anumite popoare. Cu atât mai mult se impune refacerea convențiunilor comerciale pe baze noi, cu cât se pare că cele întocmite pe metode și baze vechi, au contribuit să ajungem la situația grea în care ne găsim. De aceea este cazul să revenim asupra tuturor actelor de guvernământ cari predomină în viața noastră politică și economică și să le întocmim așa precum pretind interesele noastre naționale și economice. În sensul acesta de sigur că economia dirijată ne va fi de folos; din contră, ea nu ne va ajuta nimic dacă vom cerea să imităm numai forme cari n'au nimic cu specificul nostru economic și social.

Ing. GH. BRĂNDUȘ.

Marea adunare națională dela București.

Înalta Curte de Casație și Justiție și-a dat sentința la 17 crt. asupra legii de conversiune.

Opinia publică din țară a ținut de cuviință să aducă și ea o sentință în această cauză: La 20 Noembrie a. c. mii de cetățeni din capitală, ca și din alte părți ale țării, au ținut o mare întrunire la București în sala „Forum” din fața palatului regal, manifestând în mod civilizată, dar cu toată energia împotriva bolșevizării vieții noastre economice.

La această mare întrunire — una dintrele cele mai formidabile, cari s'au ținut până acum — au luat cuvântul numeroși și distinși bărbați ai vieții noastre politice, ca dl Dr. G. Marinescu, prof. univ., dl Emil Ottulescu, avocat, dl Dr. Aurel Vlad, fost ministru, deputat, dl Vălcovici, fost ministru, prof. univ., dl Al. Petrețeanu, fost subsecretar de stat, dl Dr. V. Bontescu fost ministru, deputat, și dl Istrati Micescu, avocat.

Dar nu a lipsit dela această manifestație nici cuvântul țărănilor, care s'a rostit cum nu se poate mai categoric prin graiul dlui Stan G. Perșinaru, țăran din Vechiul Regat, care a înfierat

cu toată energia acțiunea nefastă, pe care au întreprins-o în materie de conversiune câțiva pescuitori în apă tulbure.

În lipsă de spațiu dăm mai jos numai discursurile rostite de dnii Stan Perșinaru, Dr. Aurel Vlad și Dr. Victor Bontescu:

Discursul dlui Stan Perșinaru.

Adunarea aceasta nu are un caracter politic. Eu care sunt dela țară, am ținut să iau parte, pentru a face dovada că nu este adevărat că țăranii nu mai vor să-și plătească datoriile. Toate legiurile de după războiu au la bază demagogia.

Lozincă demagogică este aceasta: ce-i al meu este al meu, ce-i al tău este tot al meu. Populația țărănească este zăpăciită de demagogie. Satele nu mai știu ce să mai creadă și ce să mai ceară. Efectele conversiunii asupra lor, sunt că s'au retras în posibilitățile momentului, puțin interesându-i statul și orașele.

Ce fac orașele în această situație, căci populația lor nu are nimic în hambare și în ogradă?

Orașele sufăr cumplit din această cauză. În chestiunea datoriilor, problema era de a reglementa comerțul banului. Trebuie făcută deosebirea între cămătări și oameni cinștiți.

În 1914 am plătit și 24 la sută dobânzi. Am cumpărat pământ, pe care l'am plătit treptat. Cunoșc în satul meu unul care s'a împrumutat dela bancă și a cumpărat pământ dela o văduvă cu 6 copii. Acum a intrat în conversiune. A devenit și proprietar și liber de datorii. Dacă este chestie să facem dreptate în felul acesta, atunci să-i luăm pământul și să-l înapoiem văduvii. Datoriile satelor sunt chiaburaniile. Pe ei îi procopsește conversiunea. Cine i-a forțat să se împrumute? Lăcomia și intenția de speulă. Dacă se înjumătățesc datoriile, atunci să li se ia datornicilor pământurile cumpărate cu banii trecuți în conversiune și să se înapoieze vânzătorilor. Dar dacă se admite confiscarea unor averi, se poate merge până la confiscarea oricărui fel de avere. Atunci cine mai muncește? Țăranii ar vrea să plătească, dar demagogii le-au vârât în cap că nu mai trebuie.

Acum au venit cu restabilizarea. Aceasta se compară cu cele două trăiști, una cu grăunțe, alta cu pleavă.

Demagogii le spun țăranilor: Vom face bani eu sacul. Dar uită să le spună că vor cumpăra plugul cu 12 mii Lei și așa mai departe.

Dar trebuie să le mulțumim conversioniștilor și restabilizatorilor, căci ei ne-au făcut pe noi să ne mișcăm.

Dacă nu ar fi pureci, păduchi și ploșnițe, omul nu ar scutura prin casă, nu și-ar scutura hainele și nu s'ar spăla. Datorită acestor paraziți omul ajunge să se și scuture. Dacă nu existau insectele conversiunii și inflației, noi nu ne-am fi mișcat, nu ne-am fi strâns rândurile, să ducem lupta până vom trezi întreaga suflare românească.

Bolșevicii la pușcărie, dar nu în pușcăriile de azi, în cari sunt închiși oameni, cari au riscat ceva, ci să-i punem să-și facă singuri pușcării speciale, căci ei nu riscă nimic.

Discursul d-lui Aurel Vlad.

Dr. A. Vlad (primit cu aplauze frenetice și ovațiuni, multă vreme nu poate ajunge la cuvânt).

Când s'a adus pentru prima dată legea asanării datoriilor agricole, eram convins că se face o nouă crimă contra Statului și a națiunii. De când suntem în România Nouă, cu durere constat, că am distrus în loc să clădim.

Dela început când am făcut unirea, am crezut că drumul nostru va fi spre dreapta. Numai așa am putea consolida ceea ce am clădit. (Aplauze îndelung repetate).

A merge spre dreapta nu înseamnă reacționarism. Înseamnă a crea, a fi utili. Sub presiunea demagogiei însă noi am pornit pe altă cale. Și aceasta fiindcă s'a dat votul universal, în mod pripit și fără nici o pregătire. (Aplauze).

Libertatea nu este un drept, este o obicinuință. Și aceasta o spune nu un reacționar, ci unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai democrației, Lloyd George. Acest om de stat a făcut următoarea constatare (justificare la afirmația de mai sus):

„Unui popor subjugat îi trebuie atâta vreme ca să se obișnuiască cu libertatea cât are nevoie un popor liber să se învețe cu robia”.

D. Scheideman a constatat că constituția dela Weimar este cea mai democratică, dar poporul german n'a știut cum trebuie să se folosească de ea.

Ei bine, dacă poporul german după atâția ani se dovedește, că nu este matur ce voiți să cerem poporului nostru?

Poporul nostru este astăzi prada tuturor demagogilor. (Așa e!)

O VOCE: Trăiască adevăratul Ardeal.

Dr. A. Vlad. Prin sentința Curții de Casație s'a înmormântat numai o lege nefastă și primejdioasă. Noi și țara întreagă trebuie să luptăm pentru a înmormânta pe părintele acestei legi — demagogia. (Aplauze).

Conversiunea n'a fost numai o lovitură dată creditului nostru. Ea a fost o imoralitate pentru organismul Statului. Căci vă aduceți aminte că perfecții și primării, autoritățile deci, au ținut conferințe, propovăduind neplata datoriilor.

Lupta nu este însă câștigată prin sentința Casației. Adversarii vor acum să modifice și Constituția. Citiți ce scriu unele ziare.

Să luăm lupta față de demagogie.

Aliații noștri dacă vor vedea că privim spre răsărit, vor lua în brațe chestiunile revizioniste cari se agită acum. Și atunci ce vom face?

Dar d-lor, chestia conversiunii este pusă pe o statistică falsă. Băncile populare au peste un milion de deponenți.

Pe când statistica care susține conversiunea are trecut de două trei ori, pe același debitor fiindcă el nu este debitor la aceeași bancă ci la mai multe. Din punct de vedere social pericolul este inexistent.

În Ardeal fiecare proprietate sub 20 jugăre are o valoare între 6—700.000 Lei. Unui debitor care este dator 20.000 Lei i s'ar erța 10.000 Lei. N'ar fi prea mare lucru pentru el.

În schimb o biată servitoare care a muncit o viață și a depus 30.000 Lei la o bancă, nu are

putința să ia nici un Leu înapoi. Iată pericolul disperării.

Dl Argetoianu, autorul acestei legi a procedat ca Herostrat. Acesta a ars numai un templu pe când dl Argetoianu a dat foc unei țări întregi.

Fac apel la D-vs. să ne punem în slujba cauzei acesteia care este dreaptă și care nu ne aparține numai nouă, ci țării și neamului întreg. (Aplauze, ovațiuni).

Discursul dlui V. Bontescu, fost ministru.

Legea conversiunii nu a asanat, ci a asaninat.

Cu ocazia votării conversiunii la Senat, dl Argetoianu căuta să-și decline răspunderea.

Reprezentanții partidelor declarau însă că-și iau ei răspunderea. Le-am spus: cei ce vă asumați acum răspunderea, vă veți lepăda în curând de ea. Așa s'a și întâmplat. Iată dl Vălcovici este unul care-și mărturisește greșala. De un an de zile asistăm la demagogia cea mai deșanțată. Cele mai multe partide au votat chiar contra convingerilor lor. Adunarea de azi trebuie să dovedească nu sfârșitul răbdării noastre, ci începutul activității de însănătoșire. Băncile românești din Ardeal nu sunt ale bogășilor, ci ale sărăcimii din Ardeal. Noi sub unguri, am fost nevoiți să ne apărăm și cu zi și am învățat să ne apărăm. Cu ocazia conversiunii am reacționat și o bună parte a oamenilor noștri din popor a rămas cu conștiința neatinsă de aceste curente subversive. Țărânilă ardeleană are sufletul curat și cu ea se poate clădi o țară nouă și curată. (Aplauze).

Țăranii noștri nu vor ertarea datoriilor. Nu tăgăduiește nimeni că agricultura nu trece prin momente grele. Dar ea nu poate fi ușurată prin legi ca a dlui Argetoianu. S'au făcut greșeli enorme din cauză că vechii conducători politici se temeau să nu-și piardă nimbul, iar cei noi credeau că numai prin demagogie se poate câștiga unul.

Trebuie să ducem o luptă hotărâtă contra demagogiei, pentru a introduce cinstea și ordinea. (Aplauze).

După terminarea cuvântărilor s'a votat următoarea moștune:

Cetățenii Capitalei, adunați astăzi 20 Noembrie 1932 în Sala Forum fără deosebire de culoare politică și ascultând cuvântul inițiatorilor mișcării de rezistență împotriva destrămării economice, juridice și financiare care ne amenință;

Exprimă dorința unui armistițiu politic pentru refacerea financiară și economică a țării, pe temeiul principiilor și așezămintelor cari și-au experimentat în decursul istoriei valoarea și eficacitatea;

Constată însă că ordinea economică și financiară e strâns solidară cu ordinea juridică și morală. — pe care sadarnic vor continua s'o apere supremele instanțe judecătorești, dacă ea nu-și găsește reazimul și consfințirea în unanimitatea conștiinței publice;

Cer prin urmare conducătorilor politici, oricari ar fi ei, renunțarea la oricare preocupare electorală, în favoarea unei acțiuni intense și susținute de redreptare a vechiului

bun simț românesc, a respectării dreptului și avutului altuia, a convingerii că munca, economia și disciplina sunt singurele mijloace pentru a învinge vitregia crizelor economice; — a unei acțiuni de reînviere a încrederii, de descătușare a inițiativei, de valorificare a muncii și bogățiilor românești; — a unei acțiuni de apărare națională în toată puterea cuvântului;

Se declară gata să se supună pentru un răstimp regimelor celor mai aspre restricții, cu singura condiție ca jertfele să fie generale, uniforme și pe de-antregul utile și utilizate;

Își rostesc încodată credința nestrămutată că România poate, mai ușor decât oricare altă țară și păstrând intact patrimoniul ei moral și material, să învingă greutățile vremii; că aceasta atârnă exclusiv, cu toate greșelile trecutului, de patriotismul și priceperea conducătorilor ei de azi și de mâine și că prin urmare, răspunderea lor este astfel întreagă și solemn angajată.

Un amănunt interesant și foarte prețios: Nu numai cetățenii, cari pe vremea legiferării conversiunii aveau o atitudine neutră, au făcut front împotriva anarhizării vieții noastre publice, ci cu această ocazie s'a înregistrat și cuvântul unuia dintre acei, cari figurau pe banca ministerială în acea vreme: Dl prof. V. Dăleovici, fost ministru în cabinetul Iorga-Argetoianu, a mărturisit în fața întregii adunări, că opera săvârșită de guvernul din care a făcut parte, este cea mai mare nenorocire pentru țară.

Iată prin urmare, că înșiși autorii monstrului — cei cari mai au un rest de bun simț, bineînțeles, — se întorc astăzi împotriva lui.

Este un semn, că chestiunea conversiunii a intrat pe un nou făgaș și, că acel, care va căuta să înfăptuiască această idee, fără să țină cont de marile interese ale națiunii, va ridica împotriva sa nu un mănunchiu de persoane disperate, ci întreaga opinie publică din țară, care simte românește.

OLT.

CRONICA

O fotografie. Fostul ministru al justiției, în guvernul național țărănist, dl Gr. Iunian, cu ocazia congresului ținut, nu de mult, în Câmpulung, pentru constituirea noului său partid radical-agrar, s'a avântat între altele și la declarația următoare: averea cetățenilor a fost sfârticată în folosul unei singure categorii, cari sunt bănele și banherii.

Cine are lipsa de obraz să spună aceasta? După „Universul“ dl Iunian al cărui nume a fost citat cu prilejul falimentului Băncii Franco-Române! Dl Grigore Iunian, membru în consiliul de administrație și de direcție al băncii Blank până în ziua prăbușirii acesteia; dl Iunian avocatul care a apărat banca împotriva deponenților cari și-au pierdut acolo banii, dl Iunian avocatul plătit cu onorariul de 800 mii Lei, care a refuzat să i se deducă suma din datoria de 3 milioane Lei, pe care o are la bancă, păgubind deci din

nou pe nenorociții, ce și plâng banii risipiți de proasta conducere a instituției. În fine dl Grigore Iunian, care la 31 Octombrie anul trecut, după prăbușirea băncii Blank, a intrat în consiliul de administrație al Băncii de Credit.

Cu drept cuvânt „Universul“ apostrofează pe dl Iunian cu „Mai mult obraz“!

*

Suspendarea hotărârii adunării generale a Băncii Naționale. Un grup neînsemnat de acționari ai Băncii Naționale a României a cerut Tribunalului Ilfov să ordoneze suspendarea executării deciziei adunării generale dela 21 Febr. a. c. a acționarilor băncii de emisiune, referitoare la alegerea administratorilor dnl C. Băicoianu, Mișu Demetrescu și Costin Stoicescu, precum și a censorului G. Georgescu.

Reclamanții au susținut că prin aceste alegeri au fost călcate dispozițiile statutelor și ale legii, întrucât, prin transferuri fictive de acțiuni ale Creditului Industrial ale soc. Dacia România și ale Băncii de Credit, pe numele unor înalți funcționari ai B. N., s'au înmulțit voturile și s'au creat majorități artificiale, cu cari au fost alese persoanele de mai sus.

Tribunalul în ședința sa dela 22 crt. a dat câștig de cauză reclamanților și a ordonat suspendarea executării deciziei în ce privește alegerea dlor C. Băicoianu, Mișu Demetrescu și G. Georgescu, și a menținut decizia, în ce privește pe dl Costin Stoicescu, căci acesta ar fi avut majoritatea voturilor necesare chiar și după deducerea voturilor incriminate.

Sentința a făcut senzație, căci este până acum fără precedent în istoria Băncii Naționale.

Ministerul Finanțelor. Direcțiunea contribuțiilor directe.

Publicațiune.

Instrucțiuni pentru efectuarea declarațiilor de impuneri la veniturile proprietăților agricole și clădite pentru periodul recensământului începător la 1 Ianuarie 1933.

Cum și când se dau declarațiunile?

În conformitate cu dispozițiunile art. 87, alin. 1, art. 9, alin. 2 și art. 19 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și înființarea impozitului pe venitul global, prin decizia publicată Monitorul Oficial din 5 Noembrie 1932 s'a stabilit ca termen de predarea declarațiilor individuale pentru proprietățile agricole și clădite, 20 zile, începând dela 20 Noembrie și expirând la 10 Decembrie 1932 inclusiv, iar pentru declarațiunile colective din comunele rurale termenul începând tot dela 20 Noembrie și expirând cu trei zile înainte de începerea lucrărilor de recensământ în comună, lucrări ce vor avea loc după 10 Decembrie 1932, în zilele ce se vor fixa ulterior prin publicațiuni speciale.

Declarațiunile se fac pe formulare oficiale pentru fiecare categorie de venituri. Aceste formulare se vor putea procura dela debitele de tutun, percepții, administrații financiare și prin

orice organ fiscal, cu începere dela 20 Noembrie 1932, pe prețul lor de cost. Ele vor fi completate de cei în drept conform instrucțiunilor de față și se vor preda în termen la percepțiile fiscale, unde se vor înregistra, depunătorul primind dovadă cu numărul înregistrării.

Formularele pe cari se întocmesc declarațiunile sunt:

I. — Declarațiuni colective pentru veniturile proprietăților agricole și clădite, rurale:

Aceste declarațiuni se fac pe formularul Nr. 1, prin îngrijirea primarilor, cari adună toate declarațiunile, verbal, dela toți contribuabilii din comună și le înscriu în formular, sub semnătura lor. Perceptorii sunt obligați să asiste pe primar la întocmirea și completarea lor. Depunerea acestor declarațiuni se va face în termenul fixat la percepțiile locurilor de impunere.

Contribuabilii cari nu stau în comună pot cere în scris primarului să-i treacă în aceste declarațiuni, dându-i indicațiunile necesare. Acei cari volesc pot însă să facă declarațiuni individuale chiar pentru proprietățile agricole rurale, pe formularul Nr. 1 bis mai jos arătat și în acest caz vor preda declarațiunile pe a lor răspundere direct la percepție.

În declarația colectivă se vor trece și proprietățile clădite, rurale, dacă proprietarul nu ar da declarație individuală.

Toate aceste declarații — colective și individuale — în ținuturile Ardealului — vor putea fi date și la notarii comunali și cercuali, cari vor da dovadă de primire și le vor înmâna comisiunilor la data începerii lucrărilor.

II. — Declarațiuni individuale pentru veniturile proprietăților agricole și clădite, rurale:

Aceste declarațiuni în comunele rurale, se fac pe formularul Nr. 1 bis pentru toate proprietățile agricole și clădite dintr'o comună rurală, în cazul când proprietarul are mai multe proprietăți și se dau la percepția de care aparține proprietatea. Asemenea declarațiuni se dau numai dacă proprietățile dintr'o comună nu au fost trecute în declarația colectivă model 1.

Întocmirea lor se face de către contribuabil, completându-se toate indicațiunile cerute prin formular, conform instrucțiunilor aflate pe el.

Se atrage atenția că pentru clădirile închiriate venitul ce se declară este cel realizat la facerea declarației.

Ele se dau chiar pentru imobilele cari se bucură de scutire.

III. — Declarațiuni individuale pentru veniturile proprietăților clădite urbane:

Aceste declarațiuni se fac pe formularul Nr. 3 pentru fiecare proprietate clădită în parte. Se pot prevedea mai multe proprietăți într'o declarație numai în cazul când ele formează un grup la acelaș număr de stradă sau la mai multe numere consecutive cari se impun la un loc.

În cazul însă când proprietățile sunt depărtate una de alta și se impun separat, se face câte o declarațiune pentru fiecare proprietate în parte.

Se atrage atenția că venitul ce se declară este cel realizat în momentul facerii declarației.

Declarațiile se dau chiar pentru clădirile cari se bucură de scutire în vedere că veniturile lor servesc la așezarea taxei statistice, fiind în

interesul proprietarilor ca aceste clădiri să fie înscrise în registrul de scutiri al percepțiilor.

Anexe: La declarațiuni se vor alătura actele de cari contribuabilii trebuie să se servească pentru scăderea dobânzilor la sarcinile ipotecare sau privilegiate, din care să rezulte existența datoriei, dobânda plătită în anul 1932 și dovada că pentru acea dobândă s'a reținut și vărsat la Stat impozitul mobilier. Dovada plății impozitului mobilier nu se cere pentru dobânzile plătite la bănci și nici pentru ratele datorilor ipotecare contractate la Creditele funciare urban și rural și nici pentru rata de împroprietărire.

Se vor atașa deasemeni actele doveditoare ale întinderii proprietății în cazul când în timpul trecut impunerea n'a fost făcută pentru adevărata întindere.

IV. — Cine face declarațiunile?

Declarațiunea se face în regulă generală de către contribuabil, pentru minori și interziși de către tutori sau cei ce administrează veniturile, iar pentru persoanele morale de cei ce le reprezintă.

Declarațiunea se semnează de către contribuabil sau de către cei ce îl reprezintă legal ori de către împuternicitul său.

În cazul când declarantul nu știe carte sau nu este în stare a completa declarațiunea, el va putea face declarațiunea verbal la percepție sau primărie și declarațiunea va fi completată de funcționarul respectiv fiscal sau administrativ, cari vor putea semna în asistența unui martor știutor de carte, care va semna alături de funcționar.

V. — Sancțiuni:

Contribuabilii cari nu fac declarațiuni sau le vor face incomplete ori neexacte, vor fi impuși din oficiu în conformitate cu art. 96 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

VI. — Stabilirea impunerilor:

Comisiunile de recensământ încep lucrările lor în ziua de 15 Decembrie 1932. Constatarea veniturilor la clădiri și impunerea lor se face pe loc, comisiunile mergând din casă în casă.

Contribuabilii vor trebui deci să fie prezenți la impunere cu actele ce au a prezenta în ziua impunerii care va fi anunțată din ajun de către un agent al fiscului, acesta în interesul evitării oricăror erori. Deosebit de aceasta, se vor afișa în fiecare zi la percepțiile din orașe ziua în care vor lucra comisiunile pe străde și Nr. caselor în zilele ce urmează.

În comunele rurale comisiunile lucrând la primărie, contribuabilii vor fi de față în zilele fixate pentru fiecare comună cu actele de cari trebuie să se servească. Zilele de lucru ale comisiunilor se vor afișa la timp la primării și percepții.

Contribuabilii nu se ctează în fața comisiunilor de recensământ.

Pentru impunerile veniturilor comerciale, profesionale și global se vor da declarațiuni în conformitate cu art. 90 în termenul ce se va publica la timp de Ministerul Finanțelor, impunerea lor făcându-se potrivit art. 75, al. 2, de către instanțele anuale.

Ministrul Finanțelor:
VIRGIL MADGEARU.

Directorul contribuțiilor directe:
IORDAN G. ȘTEFĂNESCU.